

FILHARMONIA
KALISKA 50 LAT

Sezon jubileuszowy 2024/2025

Dyrektor Ruben Silva

EUROPA

Romantica

28 marca 2025 r. / godz. 19:00
Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

KONCERT SYMFONICZNY

EUROPA *Romantica*

Kiryl Keduk – fortepian

Ruben Silva – dyrygent
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

Carl Maria von Weber
Uwertura do opery „Der Freischutz” („Wolny Strzelec”)

Siergiej Rachmaninow
II koncert fortepianowy c-moll op. 18

Felix Mendelssohn-Bartholdy
IV symfonia A-dur op. 90 – „Włoska”

” Muzyka jest echem duszy.

Charles Dickens

Trudno w sposób jednoznaczny określić moment narodzin muzycznego romantyzmu. Wielu badaczy za początek nowej epoki uznaje późną twórczość wielkiego klasyka – Ludwiga van Beethovena, naczyną poszukiwaniem nowych środków wyrazu i dramatyzmem spod znaku *Sturm und Drang*. Duża część muzykologów wskazuje również na rok 1815 i pierwsze wydanie pieśni Franza Schuberta – twórcy gatunku liryki romantycznej. Najczęściej jednak za symboliczne narodziny romantyzmu w muzyce przyjmuje się datę wystawienia pierwszej romantycznej opery narodowej – *Wolnego Strzelca* (*Der Freischütz*) Carla Marii von Webera.

Dzieło Carla Marii von Webera powstało w 1821 roku w Berlinie. Ta 3-aktowa opera entuzjastycznie przyjęta przez krytyków i niemiecką publiczność, szybko stała się wzorem dla romantycznych dzieł tego

gatunku, przełamując jednocześnie dwuwiekową dominację opery włoskiej. Treść *Wolnego Strzelca* osnuta jest na kanwie czeskich podań i legend, wpisując się w romantyczny mit tajemniczości i baśniowości. W warstwie muzycznej kompozytor wykorzystał po raz pierwszy tzw. motywy przewodnie – charakterystyczne motywy melodyczne przypisane konkretnym postaciom lub sytuacjom, służące integracji dzieła. Charakteryzująca operę doskonała instrumentacja i oryginalna harmonia stanowią efekt wyczulenia kompozytora na treści wyrazowe libretta. Jak pisał Weber w odniesieniu do *Wolnego Strzelca* „za pomocą barwy i melodii musiałem jak najczęściej przypominać słuchaczom owe ciemne moce...”. Ekspozowanie nastrojów za pomocą różnorodnych środków techniki kompozytorskiej stało się zresztą naczelną ideą całej twórczości romantycznej.

” Pewną wagę przykładam również do uwertury: kto umie się w nią wsłuchać, ten w niej znajdzie cały dramat w zaledwie jednym akcie.

Carl Maria von Weber

Uwertura do *Der Freischütz* stanowi baśniowy wstęp do opowieści o strzelcu zawierającym pakt z mocami ciemności. Posiada formę allegro sonatowego poprzedzonego wolnym wstępem i opiera się na materiale melodycznym całej opery. Kompozytor wykorzystując kontrastujące ze sobą wyrazowo grupy tematów nakreśla

główne wątki fabuły. Na szczególną uwagę zasługuje melodia zaczerpnięta z arii Agaty z drugiego aktu opery, stanowiąca jeden z najpiękniejszych motywów całego dzieła.

Nazywany ostatnim rosyjskim romantykiem, Sergiej Wasiljewicz Rachmaninow przyszedł na świat w 1873 r. w Siemionowie pod Nowogrodem. Choć data jego naro-

dzin przypada na schyłek epoki romantycznej, to związek kompozytora z tradycją XIX-wiecznej muzyki rosyjskiej i romantycznych szkół narodowych jest bezsporny. W swojej bogatej twórczości symfonicznej Rachmaninow nawiązywał zarówno do kompozytorów tzw. Potężnej Gromadki, jak i spuścizny Piotra Czajkowskiego, swojego mentora i nauczyciela w Moskiewskim Konserwatorium.

II Koncert fortepianowy c-moll op. 18 powstał w latach 1900–1901, po powrocie Rachmaninowa z kilkuletniego tournée, podczas którego realizował się z powodzeniem jako pianista wirtuoz. Premiera koncertu 9 października 1901 r. w Petersburgu, z kompozytorem wykonującym partię solisty, zakończyła się sporym sukcesem, otwierając przed Rachmaninowem drzwi do przerwanej kilka lat wcześniej kariery kompozytorskiej. Koncert posiada tradycyjną 3-częściową budowę: *I Moderato*, *II Adagio sostenuto*, *III Allegro scherzando*. Część pierwsza to typowe allegro sonatowe z krótkim wstępem solisty w postaci szeregu narastających akordów przypominających bicie dzwonów. Na tle fortepianowych figuracji orkiestra wprowadza potężny i majestatyczny w swej prostocie, a zarazem nawiązujący do rosyjskich melodii temat pierwszy, po chwili zaś fortepian eksponuje kontrastujący wyrazowo, liryczny temat drugi. Ów kantylenowy temat stanowi podstawę materiałową całej drugiej części koncertu utrzymanej w formie ABA. Ostatnia część to wirtuozowski finał poprzedzony wstępem. Zwraca tu uwagę szereg krótkich kadencji solisty i stopniowa komplikacja materiału tematycznego prowadząca do potężnej kody w tonacji C-dur wieńczącej dzieło. Wspomniana potęga i wirtuozeria nie powinny dziwić słuchacza – koncert wykazuje wyraźne cechy pianistyki Rachmaninowa – duży volumen brzmienia, patos, wykorzystanie pełni możliwości technicznych i kolorystycznych instrumentu – to tylko niektóre określenia nasuwające się po wysłuchaniu koncertu. Dodając do tego

zapierające dech w piersiach, namiętne i pełne rosyjskiej melancholii melodie, nie dziwi fakt, że *II Koncert* Rachmaninowa jest do dziś jednym z najchętniej granych i uwielbianych przez publiczność dzieł orkiestrowych.

Podobną popularność zdobyło inne romantyczne dzieło – *IV Symfonia „Włoska”* op. 90 niemieckiego kompozytora Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego. Od czasu jej prawykonania 13 maja 1833 r. w Londynie (orkiestrą dyrygował sam kompozytor), *IV Symfonia* jest najpopularniejszym dziełem symfonicznym Mendelssohna, jej wstęp zaś należy do najbardziej znanych motywów muzycznych w historii muzyki. Utwór, podobnie jak wcześniejsza *Symfonia Szkocka*, również powstał pod wpływem wrażeń kompozytora z licznych podróży po Europie. Należy przy tym zaznaczyć, że tytuły towarzyszące symfoniom Mendelssohna nie świadczą o stosowaniu przez kompozytora romantycznej programowości, ale służą jedynie wskazaniu pewnych nastrojów i skojarzeń. Mendelssohn stworzył tym samym dzieło żywiołowe, tryskające południową energią i optymizmem. W liście do siostry pisał o nim: „Symfonia włoska czyni wielkie postępy. Będzie to najweselszy utwór, jaki kiedykolwiek napisałem”.

Symfonia została skomponowana na podwójną obsadę instrumentów dętych (2 flety, 2 oboje, 2 klarnety, 2 fagoty, 2 rogi, 2 trąbki), kotły i instrumenty smyczkowe. Składa się z klasycznej 4-częściowej budowy: *I Allegro vivace*, *II Andante con moto*, *III Con moto moderato*, *IV Saltarello: Presto*. Co interesujące części druga i czwarta utrzymane są w tonacjach molowych wprowadzając kontrast wyrazowy do pozostałych, radosnych w nastroju ogniw cyklu. Żywiołowości dodają symfonii rytmy taneczne, m.in. motyw neapolitańskiej tarantelli, czy rzymskiego saltarello (skocznego tańca ludowego), zastosowane w finale dzieła.

Kiryl Keduk

Pianista polskiego pochodzenia urodzony w Grodnie. Debiutował na wielkiej estradzie w wieku 10 lat jako solista z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Narodowej w Mińsku. Kształcił się pod kierunkiem wybitnych pedagogów, m.in. u Borisa Petrushansky'ego w słynnej Accademia Pianistica Internazionale w Imoli oraz u Piotra Palecznego na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. W 2013 r. ukończył studia podyplomowe International Artist Diploma pod kierunkiem brytyjskiego pianisty i pedagoga Grahama Scotta w Royal Northern College of Music w Manchesterze. Jest laureatem wielu międzynarodowych konkursów pianistycznych, m.in. Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Vladimira Horowitza w Kijowie, James Mottram International Piano Competition w Manchesterze, Międzynarodowego Konkursu Muzyki Polskiej w Rzeszowie. W 2009 r. zdobył I nagrodę oraz nagrodę publiczności na Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym „Kissinger KlavierOlymp” w Bad Kissingen, tym samym zostając jedynym laureatem w historii konkursu, który zdobył obie nagrody równocześnie. Występował jako solista ze znakomitymi orkiestrami, m.in. Liverpool Philharmonic, Nice Philharmonic Orchestra, Sicilian Symphony, Russian National Philharmonic, Orchestra Internazionale d'Italia, jak również z orkiestrami Filharmonii Krakowskiej, Bałtyckiej, Pomorskiej, Szczecińskiej, Polską Filharmonią Kameralną Sopot, Śląską Orkiestrą Kameralną. Współpracuje z wybitnymi dyrygentami oraz instrumentalistami (m.in. Thomas Sanderling, Leszek Możdżer, Lawrence Power, Guy Touvron, Evgeny Bushkov, Constantine Orbelian). Występował na scenach słynnych festiwali muzycznych, m.in. Maggio Musicale Fiorentino, Kissinger Sommer, Beethovenfest. Koncertował w większości krajów europejskich, obu Amerykach oraz w Japonii, występując w tak znakomitych salach koncertowych jak Steinway Hall w Nowym Jorku, Filharmonia Berlińska, Mozarteum w Salzburgu, Wielka Sala Konserwatorium Moskiewskiego, Sala Koncertowa Teatru Maryjskiego w Petersburgu, Pierre Boulez Saal w Berlinie, Sala Verdi w Mediolanie, Bridgewater Hall w Manchesterze, Teatro Politeama Garibaldi w Palermo, Hamariky Asahi Hall w Tokyo. W 2023 r. Kiryl Keduk został laureatem nagrody Złoty Parnas oraz Nagrody Elżbiety i Krzysztofa Pendereckich.

Ruben Silva

Dyrektor Filharmonii Kaliskiej. Ukończył Akademię Muzyczną F. Chopina w Warszawie. Laureat wielu konkursów dyrygenckich. Odznaczony przez Prezydenta RP Złotym Krzyżem Zasługi za całokształt osiągnięć artystycznych (2012). Dyrygował orkiestrami na całym świecie, dokonał wielu prawykonań światowych dzieł współczesnych kompozytorów polskich oraz licznych nagrań archiwalnych polskiej muzyki XIX, a także XX i XXI wieku. Był dyrektorem artystycznym Opery Wrocławskiej, Opery Krakowskiej, Filharmonii Koszalińskiej, kier. muz. Teatru Wielkiego w Łodzi. Od 1983 do 2018 r. związany z Warszawską Operą Kameralną, od 2013 r. był jej dyrektorem artystycznym. W 2017 r. był dyrygentem Polskiej Opery Królewskiej w Warszawie. Był dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii Sinfonia Baltica w Słupsku (2018–2021). Prowadził kilkadziesiąt premier operowych, operetkowych i musicalowych w wielu polskich i europejskich teatrach. We wrześniu 2024 r. z okazji jubileuszu 40-lecia pracy artystycznej został odznaczony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

FILHARMONIA KALISKA

Ruben Silva – pierwszy dyrygent

Skład orkiestry

Skrzypce

Jakub Śmigielski – koncertmistrz,
Luba Saladukhina – koncertmistrzyni,
Izabela Garyantesiewicz – prowadząca grupę II
skrzypiec, Kamila Śmigielska – lider,
Andrzej Stańczyk – lider, Emilia Błaszczuk,
Beata Dobak, Jacek Fabiniak, Arkadiusz Hylewski,
Małgorzata Kozera, Paweł Kulczycki,
Heghine Mkrtchyan, Natalia Pawłowska, Maria
Sienkiewicz-Chrześcijanek, Aleksandra Śmieja,
Irena Świętek, Irena Piechota

Altówki

Barbara Krawczyk – prowadząca grupę,
Szymon Półtorak – zastępca prowadzącej grupę,
Aleksandra Kwiecik, Katarzyna Niemczyk,
Patriciu Cristian Pitis, Anna Zakrzewska

Wiolonczele

Joanna Bara – koncertmistrzyni,
Piotr Łyszczorz – koncertmistrz,
Adrianna Ciemińska, Bartłomiej Fromm, Luba
Galas, Iwona Gorgol

Kontrabasy

Radosław Maniak – prowadzący grupę,
Maria Szymkiewicz – zastępczyni prowadzącego
grupę, Konstantin Kniazyszcz, Tobiasz Michna

Flety

Zuzanna Borowiecka, Kinga Bruder,
Sonia Sikorska, Izabela Lewek

Oboje

Barbara Jamroziak, Katarzyna Kulczycka,
Paweł Synekiewicz

Klarnety

Piotr Lewek, Marek Maciejewski,
Bartłomiej Dobrowolski, Jacek Piekielny

Fagoty

Nikodem Antosik, Henryk Jamroziak,
Jacek Pióciennik

Waltornie

Włodzimierz Galas, Katarzyna Kwiatkowski,
Marek Kubera, Katarzyna Karpińska,
Aleksander Staryniec

Trąbki

Mikhail Bachyla, Krzysztof Kwiatkowski,
Wojciech Musiał, Jakub Spychaj

Puzony

Przemysław Chmielewski, Olof Knockenhauer,
Tomasz Banasiak, Maciej Chyży

Instrumenty perkusyjne

Bartosz Bindel – kierownik sekcji perkusji,
Romuald Boguszewicz

Inspektor orkiestry

Patriciu Cristian Pitis

Bibliotekarze

Jacek Fabiniak, Jacek Piekielny

Muzycy gościnni

Marcin Drużdż – waltornia, Bartłomiej Dwórznik
– tuba, Małgorzata Marciniak – instrumenty
perkusyjne, Magdalena Skoczylas-Szwaj –
instrumenty perkusyjne, Alicja Szydłowska –
wielonczela

Zapraszamy na koncert symfoniczny:

Taniec Sfer Niebieskich

4 kwietnia 2025 / 19:00

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Łukasz Długosz – flet

Agata Kielar-Długosz – flet

Adam Wesołowski – dyrygent

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

Wojciech Kilar

Uwertura Uroczysta

Adam Wesołowski

Archaniolowie na 2 flety i orkiestrę

Wojciech Kilar

Requiem dla Ojca Kolbe

Adam Wesołowski

Taniec Sfer Niebieskich

Dołącz do nas!

@Filharmonia.Kaliska

filharmonia_kaliska

Bilety:

normalny: **80 zł**

ulgowy: **70 zł**

Filharmonia Kaliska

Instytucja Kultury Miasta Kalisza

al. Wolności 2, 62-800 Kalisz

tel. 62 767 64 90

www.filharmoniakaliska.pl

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Aula im. prof. J. Rubińskiego WPA UAM w Kaliszu

ul. Nowy Świat 28-30

Bilety do nabycia w sprzedaży internetowej oraz w kasie Filharmonii Kaliskiej przy al. Wolności 2, tel. 62 757 07 48, od wtorku do piątku w godz. 12:00 do 17:00, w dniu koncertu w godz. 12:00 do 15:00 oraz w miejscu wydarzenia na godzinę przed jego rozpoczęciem.

Kalisz

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

Instytucja Kultury Miasta Kalisza współprowadzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

